

Ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak SDB

UKSW Warszawa

**Ocena pracy habilitacyjnej, dorobku naukowego
i pracy dydaktyczno-organizacyjnej ks. Dra Pawła Kalety**

W odpowiedzi na pismo p. Prof. Dr hab. Krzysztofa Wiaka, Dziekana Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL z dnia 22 maja 2017 roku, w którym powiadamia mnie, że Centralna Komisja do spraw Stopni i Tytułów w dniu 9 maja 2017 roku powołała mnie na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym Ks. dra Pawła Kalety, niniejszym przedstawiam wymaganą przepisami prawa opinię.

Habilitant ks. Paweł Kaleta w roku 2011 uzyskał stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego na podstawie dysertacji pt. *Zadania zarządcy majątku kościelnego w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku i w polskich synodach diecezjalnych* napisanej pod kierunkiem ks. dra hab. Stanisława Dubiela, prof. KUL. Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL.

I. Dorobek naukowy

1. Na dorobek naukowy ks. Dra Pawła Kalety składają się praca habilitacyjna, dalsze 3 książki, 14 artykułów naukowych w czasopismach punktowanych, 5 artykułów w dziełach zbiorowych, 4 sprawozdania oraz 3 hasła encyklopedyczne. Te dane statystyczne dowodzą (30 pozycji), iż Autor powiększył od czasu obrony rozprawy doktorskiej swój dorobek naukowy. Nie jest on jednak zbyt imponujący.

2. Praca habilitacyjna nosi tytuł: *Prawne aspekty zarządzania dobrami kościelnymi*, Lublin 2017, s. 294.

2.1. Temat, motyw i problem pracy

Temat podjęty przez Habilitanta wydaje się zasadny, ważny i aktualny. Zarządzanie bowiem dobrami kościelnymi, jak podkreśla Autor, nie jest tylko wewnętrznym zagadnieniem Kościoła i nie odbywa się wyłącznie w kręgu podmiotów kościelnych. Kontrahentami

kościelnych osób prawnych są również podmioty nieutożsamiające się w żadnym stopniu z Kościołem katolickim. Kościół będąc instytucją zaufania publicznego, nie powinien pozwolić, aby zarządcy dóbr kościelnych nie znali prawa kanonicznego w zakresie zarządzania dobrami, tym bardziej że kontrahenci świeccy mają prawo oczekiwać właśnie od Kościoła, że będzie On niezmiennie instytucją zaufania publicznego. Oznacza to, że istnieje potrzeba nie tylko popularyzacji przepisów dotyczących zarządzania dobrami kościelnymi, ale również potrzeba podjęcia rzetelnych badań naukowych, mających na celu rozwiązywanie trudności w interpretacji prawa, jak i wskazywanie perspektyw uzupełnienia przepisów nowymi rozwiązaniami. Przepisy kościelne dotyczące zarządzania dobrami kościelnymi są stosunkowo nowymi regulacjami prawnymi. Stąd też, moim zdaniem, motywy i temat znajdują pełne uznanie.

Zasadnicza teza opracowania tematu została sformułowana następująco: „Kościół ma własne prawo do zarządzania własnym majątkiem. Zarządcy dóbr kościelnych, którzy dokonują aktów zarządzania, zobowiązani są do respektowania przepisów prawa kanonicznego i świeckiego”. Główny problem badawczy wynika z przedstawionej tezy. Ona też zrodziła pytania badawcze: jakie są regulacje prawne dotyczące zarządzania dobrami kościelnymi w prawie kanonicznym? na czym polega specyfika zarządzania dobrami kościelnymi?, która w efekcie różni się od prawa świeckiego, zwłaszcza jeśli chodzi o sposób działania organu osoby prawnej dokonującej aktu nadzwyczajnego zarządzania. Przedmiotem badań były regulacje prawne Kościoła łacińskiego w tej materii. Trzeba jednak mieć na uwadze, że kanonizacja prawa państwowego zastosowana w kan. 22 w nawiązaniu do kan. 1290 nie oznacza zrzeczenia się własnych praw Kościoła w zakresie zarządzania dobrami, ale jest uznaniem tych przepisów za własne, chyba że przepisy prawa kanonicznego, lub prawo Boże inaczej stanowią. Reasumując można stwierdzić, że zamierzenie badawcze było problemem ważnym, aktualnym i stosownym do pracy habilitacyjnej.

2.2. Układ pracy

Strukturę rozprawy Autor wystarczająco objaśnił we Wstępie (s.7-11). Wstęp jest metodologicznie poprawny i sumarycznie zapoznaje czytelnika z problemami, które mają być przedmiotem refleksji naukowej. Na recenzowane opracowanie składają się: wykaz skrótów, wstęp, sześć rozdziałów, zakończenie, bibliografia, spis treści (w języku angielskim i polskim). Budzi zdziwienie to, że nie ma streszczenia pracy w języku obcym. Z kolei zakończenie pracy koreluje z postawioną tezą i pytaniami. Poszczególne rozdziały pozostają

w logicznym i merytorycznym związku z tematem, są spójne oraz od strony warsztatu naukowego poprawne. Główną treścią poprawnego zakończenia jest reasumpcja wyników badań w poszczególnych rozdziałach oraz ukazanie postulatów *de lege lata* i *de lege ferenda*.

2.3. Źródła i literatura

Przedmiotem badań były regulacje prawne Kościoła łacińskiego. W związku z tym rozważania zawarte w recenzowanej publikacji koncentrowały się na analizie materiału źródłowego dotyczącego Kościoła rzymskokatolickiego i analizie dotychczasowej literatury zarówno krajowej, jak i zagranicznej. Podstawowe źródła to: Kodeksy Prawa Kanonicznego z 1917 roku i 1983; dokumenty soborów powszechnych, w tym konstytucje, dekrety i deklaracje *Vaticanum II*, dekrety wykonawcze do uchwał soborowych, dokumenty *Coetus studiorum „De Bonis Temporalibus”* dotyczące rewizji przepisów prawa kanonicznego, konstytucje apostolskie, encykliki, adhortacje i listy papieskie, odpowiedzi Papieskiej Rady Tekstów Prawnych, dekrety Kurii Rzymskiej oraz akty normatywne wybranych konferencji biskupów oraz niektórych biskupów w Polsce. Do źródeł prawa cywilnego zaliczono: Konstytucję z dnia 2 kwietnia 1997 r., Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską zawarty dnia 28 lipca 1993 r., ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny oraz ustawę z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Poza tym swoje badania naukowe Habilitant oparł na bogatej literaturze polskiej i zagranicznej i ten element zasługuje na podkreślenie.

Zapisy bibliograficzne są całościowe i poprawne, nie budząc żadnych zastrzeżeń. Należy podkreślić dużą staranność i konsekwencję Autora przy sporządzaniu zapisów zarówno w przypisach, jak i w wykazie pozycji bibliograficznych.

2.4. Metoda

Zasadniczo badania zostały przeprowadzone za pomocą metody dogmatyczno-prawnej, która pozwoliła usystematyzować treść przepisów prawa kanonicznego dotyczących zarządzania dobrami kościelnymi. W dokonywaniu analizy prawnej posłużył się również metodą historyczno-prawną, która pozwoliła na lepsze rozumienie obowiązujących przepisów w kontekście ewolucji przepisów. Habilitant nie wspomina nic o doszukiwaniu się sensu ustaw kościelnych, a przecież Autor zmierzał do odkrycia prawdziwego sensu sformułowania kan. 1254 KPK i innych kanonów istotnych w przybliżanej materii. Ponadto w rozdziale VI Autor zastosował metodę prawno-porównawczą, za pomocą której porównał dwa systemy

prawa: kanonicznego i cywilnego w Polsce. Miała ona na celu wykazać różnice norm prawnych dotyczących reprezentacji osób prawnych w zakresie zarządzania dobrami. Zastosowane metody są adekwatne do zamierzonych badań.

2.5. Ocena merytoryczna i osiągnięcia badawcze

Ks. Dr Kaleta rozdział pierwszy pracy (s.13-39) zatytułował: *Pojęcie i rodzaje zarządzania dobrami kościelnymi w KPK/83*. W rozdziale tym skupił swoją uwagę na wyjaśnieniu podstawowych pojęć związanych z zarządzaniem dobrami kościelnymi. Autor omówił w nim pojęcie zarządzania oraz wyjaśnił rodzaje zarządzania, do których należy zwyczajne i nadzwyczajne zarządzanie. Następnie przedstawił kryteria zarządzania dobrami kościelnymi, [kryterium kompetencji duszpasterskiej i technicznej; kryterium uczestnictwa; kryterium ascezy; kryterium apostołskie i dobrego ojca rodziny], które zostały określone przez Kongregację do spraw Biskupów w Dyrektorium o pasterskiej posłudze biskupów *Apostolorum Successores*. Cenne jest w tym rozdziale wyartykułowanie odrębnego potraktowania aktów alienacji w ramach aktów nadzwyczajnego zarządzania, gdyż te pierwsze prowadzą do przeniesienia prawa własności na drugi podmiot, a akty nadzwyczajnego zarządzania zmierzają do zachowania dóbr kościelnych

Rozdziały II (s.41-95) i III (s.97-151) odpowiadają strukturom Kościoła partykularnego. We wspomnianym rozdziale II omówił zarządzanie dobrami na poziomie diecezji, natomiast w rozdziale III przedstawił zarządzanie na poziomie parafii, jako przykładowej kościelnej osobie prawnej podległej biskupowi diecezjalnemu. W rozdziałach tych przybliżono organ reprezentujący kościelną osobę prawną oraz zakres jego kompetencji w zarządzaniu dobrami kościelnymi. W rozdziałach tych omówił organizację struktur zarządzania tak na poziomie diecezji, jak i parafii. Wyjaśnił podmioty ustanawiające akty nadzwyczajnego zarządzania oraz procedurę administracyjną, oraz przedstawił procedurę administracyjną, którą należy przestrzegać w dokonywaniu aktów nadzwyczajnego zarządzania. W ostatnim paragrafie rozdziału drugiego omówił odpowiedzialność za akty zarządzania dobrami kościelnymi *in genere*. Natomiast w ostatnim paragrafie rozdziału III przedstawił procedurę usunięcia lub przeniesienia proboszcza z urzędu wskutek złego zarządzania, ilekroć na zarządzenie złu brak jest innego środka.

Rozdziały II i III stanowią bardzo żywotne i istotne treści. Są one dobrze osadzone w źródłach i literaturze przedmiotu. Widać w nich też jakie zadania ma w tym względzie do odrobienia KEP, zwłaszcza w odniesieniu do określenia aktów nadzwyczajnego zarządzania dobrami kościelnymi. Podzielałam postulaty Autora odnoszące się do diecezji w tym zakresie,

natomiast wydaje się, że jest na wyrost postulat *de lege ferenda*, aby każda parafia posiadała statuty oparte na ustawie i określono sposób działania osoby prawnej w sprawach aktów nadzwyczajnego zarządzania parafią. Ważne jest jednak podkreślenie, że wydanie pisemnego upoważnienia przez ordynariusza nie przenosi odpowiedzialności za akt nadzwyczajnego zarządzania z parafii-proboszcza.

Rozdział IV (s.153-187) jest zatytułowany: *Zarządzania dobrami kościelnymi w instytucjach zakonnych*. Autor tak uczynił, gdyż ustawodawca kościelny przewiduje odrębne przepisy dotyczące zarządzania w instytucjach zakonnych. Po przedstawieniu podstaw prawnych zarządzania dobrami w instytucjach zakonnych, przedstawiono osobowość prawną instytucji zakonnych oraz sposób ich reprezentacji. W dalszej części omówiono strukturę organizacyjną w zarządzaniu dobrami, do której należy ustanowienie własnej rady, ekonoma, jak i rady do spraw ekonomicznych. Ostatni paragraf odnosi się do odpowiedzialności za zarządzanie dobrami w instytucji zakonnej.

Ten rozdział również jest bardzo dobrze udokumentowany. Znajdują się odniesienia do Wytycznych odpowiednich Kongregacji i znawców życia konsekrowanego. Np. instytucja ekonoma jest znakomicie pokazana w kontekście, czy może nim być osoba zewnętrzna i świecka?. Podkreślone zostało, że urzędu ekonom w instytucji zakonnej nie można sprowadzać jedynie do techniczno-ekonomicznych zadań. Ma on bowiem stać na straży zgodnego z prawem wydatkowania, zachowując wierność charyzmatowi zakonnemu, więc odpowiedź na pytanie jest jasna.

W rozdziale V (s.189-219) Habilitant dokonał analizy innych aktów administracyjnych, które pośrednio odnoszą się do aktów zarządzania. Z perspektywy tytułu pracy, kluczowe było omówienie istotnych różnic, jakie występują między zarządzaniem a reprezentowaniem, władzą zarządzania a władzą nadzorczą oraz między aktami zarządzania a aktami alienacji. Przeprowadzona analiza pozwoliła Autorowi wyjaśnić, na czym polega specyfika zarządzania dobrami kościelnymi na gruncie prawa kanonicznego, która nie posiada swojego odpowiednika w prawie świeckim.

W tej części pracy ważne są ustalenia wyżej wymienione. O specyfice zarządzania dobrami kościelnymi bowiem stanowi również urząd przełożonego i urząd ekonoma, które powinny być odrębne zarówno w diecezji, jak i w instytucji zakonnej. Należy zauważyć, że ekonom nie jest reprezentantem osoby prawnej, nie działa w imieniu Kościoła, lecz *sub auctoritate Episcopi*, co oznacza, że ekonom wspomaga biskupa w zarządzaniu dobrami i pełni funkcję pomocniczą. Podobna norma prawna zawarta jest w przepisach o zarządzaniu w instytucjach zakonnych (kan. 636 § 1). Zależność między reprezentacją osoby prawnej a

zarządzaniem dobrami jest zależnością pomiędzy władzą rządzenia a władzą zarządzania. Zarządzanie dobrami jest częścią władzy rządzenia. Z tego wynika, że ekonom wykonuje akty zarządzania, ale pod władzą przełożonego, chyba że uzyska delegację zwyczajną od przełożonego tak do poszczególnego aktu, jak i do ogółu spraw (kan. 137 § 1). W prawie cywilnym ekonom może działać na zasadzie udzielonego pełnomocnictwa potwierdzonego notarialnie. W przeciwnym przypadku ekonom działa jako *falsus procurator*. Są to istotne ustalenia teoretyczne i praktyczne. Wydaje się także sensowny postulat *de lege ferenda*, aby dobra kościelne były zgodnie z własnymi statutami lub prawem partykularnym ustalone dla kościelnej osoby prawnej, z których jasno będzie wynikać, co jest majątkiem stałym [*patrimonium stabile*], a co nie. Rozróżnienie *patrimonium stabile* od innych dóbr kościelnych jest niezwykle istotne, gdyż dobra kościelne, które nie zostały prawnie ustalone jako *patrimonium stabile* nie podlegają przepisom o alienacji, chyba że chodzi o rzeczy darowane Kościołowi na podstawie ślubu (*ex voto*), a także rzeczy kosztowne z racji artystycznych i historycznych oraz relikwie doznające wielkiej czci ze strony wiernych.

Wreszcie rozdział VI (s. 221-251) pt. *Skuteczność kościelnych aktów prawnych w polskim porządku prawnym* ma charakter interdyscyplinarny. Ks. dr Kaleta przedstawił w nim podstawy prawne skuteczności kościelnych aktów zarządzania, a następnie ukazał sposób reprezentacji kościelnych osób prawnych, który różni się od systemu prawa cywilnego w Polsce. Ostatni paragraf dotyczył polskiej praktyki orzeczniczej, która odnosiła do uznania skuteczności przepisów KPK/83 w polskim porządku prawnym.

Autor podkreśla w nim, że skuteczność kościelnych aktów zarządzania polega na ich legitymizacji polegającej na uznaniu ich przez ustawę lub umowę międzynarodową z a obowiązującą w polskim porządku prawnym. Ta skuteczność może być bezwarunkowa lub warunkowa. Jeśli prawo powszechnie wyraźnie odsyła to poszczególnych norm prawa, jak zauważa Habilitant, to nie budzi wątpliwości. Natomiast prawo kanoniczne, bez tych odniesień, nie jest skuteczne, bowiem brak jest legitymizacji prawa kanonicznego w państwowym porządku prawnym w art. 87 ust. 1 Konstytucji RP, z kolei art. 35 i art. 38 k.c. nie stanowią podstaw uznania. Stąd też ustalone orzecznictwo sądów polskich odwołuje się do Sądu Najwyższego, który przyjął model skuteczności prawa kanonicznego na zasadach ogólnych. Interesy Kościoła i innych podmiotów są chronione bezskutecznością zawieszoną (*negotium claudicans*). Skuteczność czynności prawnej kulejącej zależy od potwierdzenia *ex post* przez uprawniony organ. Nie jest to optymalne rozwiązanie, ale jednak chroni zarówno interesy Kościoła, jak i innych kontrahentów. W tej materii Autor znowu sugeruje inne postulaty.

Studium zamyka poprawne i interesujące zakończenie, które reasumuje wyniki badań w poszczególnych rozdziałach oraz ukazuje postulaty *de lege lata* i *de lege ferenda*.

2.6. Ocena ogólna rozprawy habilitacyjnej

W podsumowaniu recenzji pracy habilitacyjnej należy jeszcze uwypuklić niektóre kwestie:

a) słusznie w studium habilitacyjnym mocno wybrzmiało to, że prawo do zarządzania dobrami kościelnymi wynika z prawa naturalnego, które stanowi odwołanie do podstawowego prawa człowieka, czyli do wolności religijnej. Dla Kościoła *ius nativum* stanowi istotną rację uprawnień majątkowych. W polskim porządku prawnym art. 5 i 23 Konkordatu z 1993 r., który został zawarty między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską gwarantuje Kościołowi katolickiemu w Polsce swobodne pełnienie swej misji oraz zarządzanie i administrowanie jego sprawami na podstawie prawa kanonicznego. Sama jednak norma prawna zawarta w kan. 1254 § 1, stanowiąca o prawie wrodzonym do zarządzania dobrami kościelnymi, wydaje się - zdaniem ks. Kalety - anachroniczna wobec współczesnych rozwiązań prawnych. Faktyczna bowiem skuteczność tej normy prawnej zależy będzie od systemu politycznego danego państwa i respektowania prawa do wolności, w tym wolności religijnej oraz zawartych ze Stolicą Apostolską umów międzynarodowych.

b) prawo do zarządzania dobrami kościelnymi zostało wyraźnie ograniczone przez ustawodawcę kościelnego: 1) głównymi celami dóbr kościelnych (kan. 1254 § 2) oraz 2) sposobem wykonywania aktów zarządzania (kan. 1277 i 1281 § 1-2).

c) Autor nie tylko prezentuje owoce prac Komisji Odnowy KPK na poszczególnych etapach kodyfikacji, ale ich wewnętrzne dyskusje. Ponadto wielość poglądów uczonych w interesującej materii jest duża, a Autor umiejętnie pokazuje ścieranie się nowych prądów o zarządzaniu dobrami kościelnymi z nauką tradycyjną. Jest to bardzo dobrze opracowana część pracy habilitacyjnej.

d) dobry jest warsztat analityczny Habilitanta oraz cenne i spójne wewnętrznie są wnioski zamieszczone w osobnym punkcie. Ogólnie wszystkie rozdziały rozprawy habilitacyjnej należy ocenić pozytywnie, podkreślając dobre osadzenie ich w źródłach i literaturze.

e) teza postawiona na wstępie opracowania, została w pełni udowodniona i uzasadniona.

f) wartością tej pracy jest usystematyzowany i logiczny wywód. Autor umiejętnie prowadzi dyskusję z uczonymi, nie stroni od analizy zagadnień spornych i dyskusyjnych, wypowiada też ostrożnie swoją własną opinię, czasami może zbyt bojaźliwie.

g) wydaje się, że Autor 'przesadził' troszkę z ilością postulatów. Niektóre z nich są cenne i zasadne, ale też są postulaty mało realne.

Pomimo pewnych uwag krytycznych, pozytywnie oceniam pracę habilitacyjną. Sądzę, że ks. dr Paweł Kaleta dobrze zrealizował swoje zamierzenia badawcze, wniósł cenny i nowy wkład do badań nad kwestią zarządzania dobrami kościelnymi i dzięki temu ubogacił kanonistykę o wartościowe studium z zakresu kościelnego prawa majątkowego.

3. Ocena dalszego dorobku naukowego

Jak zaznaczono wyżej, na dalszy dorobek naukowy składają się dalsze 3 książki, 14 artykułów naukowych w czasopismach punktowanych, 5 artykuły w dziełach zbiorowych, 4 sprawozdania oraz 3 hasła encyklopedyczne. Dorobek Autora jest zwykle publikowany w czasopismach specjalistycznych (Kościół i Prawo, Prawo Kanoniczne, Roczniki Nauk Prawnych, Annales Canonici) i ten fakt należy podkreślić, gdyż przez to bezpośrednio konfrontuje swoje przemyślenia w środowisku uczonych z tej dziedziny.

3.1. Książki i artykuły

Autor w książkach i artykułach, jak sam zaznacza w autoreferacie, koncentruje się na kwestiach związanych z finansowaniem kościelnych jednostek organizacyjnych, zarządzaniem dobrami kościelnymi, kościelnym prawem karnym z uwagi na przestępstwa majątkowe oraz ze skutecznością kościelnych aktów administracyjnych w państwowym porządku prawnym. Nie jest celowe analizowanie poszczególnych pozycji książkowych czy artykułów, natomiast zasadne będzie wyartykułowanie ogólnych spostrzeżeń. Te cztery bloki zagadnień z prawa majątkowego Kościoła są ważne i istotne. Są one wzajemnie powiązane ze sobą. I na tym tle rodzi się pewna trudność i mankament twórczy. Patrząc na obszar tematyczny owych publikacji można by sobie życzyć, by spektrum badawcze Habilitanta było bardziej urozmaicone i szersze, gdyż, jak łatwo zauważyć, prawie wszystkie dotyczą prawa majątkowego Kościoła. Z drugiej jednak strony koncentracja Autora na tym konkretnym obszarze nauki ma też swoje pozytywy. Widać, że Autor nie rozproszył się w swoich naukowych poszukiwaniach, ale zgłębił kanoniczne prawo majątkowe. W kontekście tego, iż na polskim gruncie bardzo mało osób zajmuje się tymi sprawami, co widać choćby po małej

ilości publikacji z tej tematyki, taki kierunek naukowy obrany przez Habilitanta należy ocenić dobrze.

Analizując w ogólności wymienione publikacje naukowe ks. dra Pawła Kalety należy stwierdzić, że zostały one merytorycznie opracowane. Teksty te ujawniają dojrzałość naukową i dość dużą samodzielność w podejmowanych badaniach. Ich Autor posiadał umiejętność formułowania tez i wyciągania z nich prawidłowych wniosków. Nadto, swoje opracowania oparł na solidnej bazie źródłowej. Swobodnie korzysta z literatury obcojęzycznej, co w dużym stopniu podnosi walor naukowy tych tekstów i samego Habilitanta. W zasadzie większość odwołań w tych publikacjach odnosi się do takiej właśnie literatury. Należy też zauważyć i podkreślić konsekwencję w rozwijaniu myśli, chociaż Autor porusza się wielokrotnie wokół tych samych zagadnień. Mimo ewolucji i pogłębienia problematyki, jak to już wyżej zazaczyłem, nie można nie zauważyć małego obszaru badawczego.

3.2. Sprawozdania

Ks. dr Kaleta jest autorem 4 sprawozdań z Międzynarodowych i Ogólnopolskich Sympozjów. Są to dość obszerne i rzeczowe sprawozdania. Cennymi częściami sprawozdań są zwykle zamieszczone tam dyskusje i opinie uczestników. Szkoda tylko, że w sprawozdaniach Autora ta część jest traktowana bardzo marginalnie.

3.3. Hasła encyklopedyczne

Habilitant jest autorem następujących haseł: *temporalia*, *zasiedzenie i zakład pobożny*. Są to opracowana w Encyklopedii Katolickiej KUL.

Nie ma opublikowanej żadnej recenzji. Szkoda, że Habilitant nie widzi potrzeby by przybliżyć czytelnikom polską, a zwłaszcza obcojęzyczną, literaturę z kanonistyki.

II. Dydaktyka

Ks. dr Paweł Kaleta będąc pracownikiem naukowo – dydaktycznym KUL prowadził wykłady i ćwiczenia z następujących przedmiotów: ćwiczenia z kościelnego prawa małżeńskiego (2011-2012); wykład fakultatywny z prawa konkordatowego (2012-2013); wykład fakultatywny z zarządzania majątkiem kościelnym (2012-2016) oraz ćwiczenia z historii źródeł kościelnego prawa polskiego (2013-2015). Od 2011 r. do dzisiejszego dnia

prowodzi ćwiczenia z kościelnego prawa majątkowego oraz proseminarium, natomiast od 2015 r. do dzisiejszego dnia prowadzi wykład i ćwiczenia z zarysu prawa kanonicznego. Ponadto w zakresie dydaktyki uczestniczył w seminariach magisterskich i doktorskich prowadzonych przez ks. dra hab. Stanisława Dubiela, prof. KUL. Był również recenzentem 13 prac magisterskich pisanych w Katedrze Kościelnego Prawa Majątkowego KUL. [Troszkę to dziwne, że doktor recenzuje prace magisterskie profesora!!!] Ks. dr Kaleta jest także promotorem pomocniczym rozprawy doktorskiej pisanej przez mgr lic. Agatę Warmuz pt. *Akty zwyczajnego i nadzwyczajnego zarządzania dobrami doczesnymi w Polsce* oraz jest opiekunem naukowym rozprawy pisanej przez mgr lic. Magdalenę Wojdała pt. *Działalność gospodarcza jako jedna z form finansowania Kościoła katolickiego w Polsce*. Zatem są to obszary naukowe, w których Kandydat jest kompetentny.

III. Działalność organizacyjno-administracyjna

Oprócz działalności dydaktycznej ks. Dr Paweł Kaleta jest też zaangażowany na rzecz społeczności uniwersyteckiej. W okresie zatrudnienia na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, spełniał następujących funkcje: Sekretarza Rady Wydziału w latach 2011-2012; - Członka Rady Instytutu Prawa Kanonicznego na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL od 2011 r.; Sekretarza Katedry Kościelnego Prawa Majątkowego (2011-2015) i Katedry Norm Ogólnych i Kościelnego Prawa Majątkowego od 2015 r; Członka zespołu przygotowującego raport dla potrzeb oceny programowej przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną na kierunku prawo kanoniczne dniami 19-20 maja 2015 r.; Tutora studentów na kierunku prawo kanoniczne od 2015 r. Uzupełnieniem wskazanego powyżej zaangażowania jest aktywne członkostwo w organizacjach i towarzystwach naukowych, w tym członkostwo międzynarodowego stowarzyszenia *Canon Law Society Great Britain & Ireland*, a także Stowarzyszenia Kanonistów Polskich, Towarzystwa Naukowego KUL i Polskiego Towarzystwa Prawa Wyznaniowego.

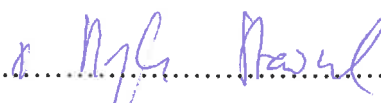
Jak wynika z analizy autoreferatu, Kandydat uczestniczył w 22 konferencjach, sympozjach i innego rodzaju spotkaniach naukowych, podczas których poruszane były problemy znajdujące się w obszarach jego zainteresowań naukowych i wyodrębnionych przez niego domen badawczych. Z czego na 8 konferencjach naukowych wygłosił referaty, a ich tematy są w załączniku nr 4. W 2016 r. w Galway (Irlandia) był uczestnikiem

Międzynarodowej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Canon Law Society Great Britain & Ireland, na której wygłosił referat pt. *Canon Law and Civil Law in the Stewardship of Temporal Goods*. Wymienione funkcje i udział w konferencjach świadczą o dużym zaangażowaniu ks. dra Kalety, w tym na polu międzynarodowym. Tym samym ma On możliwości wykorzystania swoich kwalifikacji.

IV. Wniosek końcowy

Mimo kilku uwag krytycznych, jest pozytywna ocena pracy habilitacyjnej i dorobku naukowego oraz osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych ks. Pawła Kalety. To wszystko uprawnia mnie do stwierdzenia, iż po uzyskaniu stopnia naukowego doktora powiększył on znacząco swój dorobek naukowy. Jego działalność dydaktyczna i zaangażowanie na rzecz swojego wydziału świadczą o ważnym wkładzie na rzecz społeczności. Kandydat, moim zdaniem, spełnia ustawowe wymogi w sprawie nadania mu stopnia doktora habilitowanego (zob. Ustawa z dnia 14.03.2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki {Dz. U. nr 65, poz. 595, art. 12 -15}) a także Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku. W związku z tym wnoszę do Komisji Habilitacyjnej o **kontynuowanie rozpoczętego postępowania habilitacyjnego ks. Dra Pawła Kalety.**

Warszawa, 28.08.2017 r.

.....
(ks. prof. dr hab. H. Stawniak SDB)